

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

Har du fått med deg Uka's mest omtalte telefonsamtallet?

I utgangspunktet lå det an til å bli en spennende duel mellom to kvinner på Arbeiderpartiet's landsmøte.

Det var Tana ordfører Helga Pedersen.

Hva kunne jeg bidra med i denne situasjonen? Jeg tror først og fremst et nytt blikk.

Mot sittende partisekretær, Kjersti Stehnsing.

Også er jeg glad for at det er en eneste minstering fra Valpo-muttene og for helmet til det og til landsmøte som bestemmer.

Og de gjorde seg klare for å kjempe om en av de viktigste rollene i Norges mektigste parti.

Men så, fredag og kveld, ringer telefonen til Helga Pedersen.

I den andre enden sitter Jonas Gar Stører.

Og da virker telefonen, og det var mulig å ringe og snakke med Helga som jeg kjenner godt.

Og det gjorde vi altså fredag og kveld.

Nå har telefonsamtalen ført til en åpen konflikt i partiet.

Pedersen ønsker å ta over jobben til Kjersti Stehnsing, og flere partifeller har ytter å ønske om Tana.

I Arbeiderpartiet har de uttrykk for at de ønsket seg Pedersen som partisekretær.

Helga Pedersen, hun trakser som kandidat til å bli partisekretær, etter å ha fått en telefon fra Jonas Gar Stører.

Hva var det egentlig som ble sagt? Og hva har dette å si for Arbeiderpartiet?

Du hører forklart fra Aftenposten i dag med politisk redaktør Kjetil B. Alstheim.

Det er Torsdag 4. mai, og jeg heter Synne Søhol.

Helga Pedersen er en Arbeiderpartiet-politiker fra Finnmark.

Hun er ordfører i Tana kommune nå.

Tidligere så har hun vært sentralt i partiet.

Hun var nestleder en periode.

Da ble det skapt store forventninger til henne.

Hun ble omtalt som den nye gro, altså nye gro Alen Bruntland.

Hun var fiskeri-minister, og hun var parlamentarisk leder på Storti.

De siste årene har hun altså sittet som ordfører i Tana kommune.

Men for litt siden begynte å sikte seg inn mot den sentralt stilling i partiet.

Den viktige jobben som partisekretær.

En partisekretær er en del av toppledelsen i Arbeiderpartiet i noen andre partier.

Så er det kanskje kallet generalsekretær, sånn som de har i høyre.

Det er en ansatt person i Arbeiderpartiet, så er det en som belges på landsmøte sammen med partileder og nestleder eller nestledere, hvis de har to nestledere.

Hennes eller hans jobb er å styre partikontoret,

og passe på å bygge organisationen, sørge for at en partimaskin fungerer best mulig.

Og det er en viktig jobb hele tiden, men særlig når partiet sitter i regjering

og partilederne er opptatt med å være statsminister.

Ja, nå har denne jobben vært besatt av Kjersti Steenseng.

Hvem er hun?

Hun er en Arbeiderpartiet-politiker fra Nordfrån i inlandet.

Hun har vært statssekretær blant annet tidligere i Kulturdepartementet,

har litt bakgrunn fra kulturlivet med Per Gunt stemnet,

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

og vært festivalchef på Norsk Literaturfestival blant annet.

Og så har hun vært partisekretær de siste otte årene.

Men i forjuke ble det kjent.

Kommer det stadig flere jokere?

I dag ble nemlig tidligere Arbeidepartiet nestleder Helga Pedersen,

langsert som ny partisekretær, siden det får Kjersti Steenseng.

Helga Pedersen lanseres som utfordrer til Steenseng.

Og mens debatten går om hvem som skal bli partisekretær, så ringer telefonen i Tana.

Da er det noen som sier Heide Jonas,

og det er da partileder og statsminister Jonas Karl Større som ringer til Helga Pedersen.

Og samtalen handler om det valget som skal være på Arbeidepartiet landsmøte i Folkets hus her i Oslo,

og det valget skal skje på fredag.

Det sto etter hvert klart for meg at det ikke var grunnlag for å gjøre det gode jobb som partisekretær.

Etter at det eventuelt hadde vunnet en kampvåtering på landsmøte,

fordi grunnlaget får et tillitsfurt og godt samarbeid med de centrale miljøene i partiet ikke var til stedet.

Slik omtaler Helga Pedersen samtalen med Større i politisk kvarter på NRK.

Og Kjetil, hvorfor har denne telefonsamtalen skapt så mye dramatikk?

Jo, for etter den samtalen bestemmer Helga Pedersen seg for å trekke seg og ikke stille opp som partisekretærkandidat på landsmøte.

Og en del mener da at Jonas Karl Større har brukt sin tyngde som partileder til å presse en ut. Var det egentlig så galt det Større gjorde?

Hvor går grensen for hva en statsminister kan melde seg inn i?

Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang bokstavlig tallet inn.

Følte grunndrømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo, og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.

Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.

Vi har en reinskapsfører som forstår vår bransje, og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen, og alle de smarte løsningen som finnes i Reinskapsprogrammet TripleTex.

Vi har brukt TripleTex inn oppstart, og kan genuint anbefale det til andre.

Nå kan du prøve det veldig fleksible reinskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex NO gratis.

Arbeiderpartiet er i en vanskelig situasjon.

På målhengene går det veldig trott, og det har de gjort over lengre tid.

Og det nærmer seg et valg, det er kommunevalg i september, og det er halvparten, minst halvparten av de som er på de landsmøte i sluttene av denne uka.

De er enten ordfører nå, eller er ordfører kandidater ved høstens valg.

Så for dem er det jo veldig mye som stopper spill.

De er oppdatt av å få 40 partiet og få bedre oppslutning enn det partiet ligger an til nå.

Hvordan ser du på målhengene for ARP nå?

Aftenpåsen hadde en målheng denne uken sammen med NRK.

En målheng som er for Stortingsvalg og en for kommunevalg.

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

På den for Stortingsvalg går Arbeiderpartiet frem.

På den for kommunevalg går Arbeiderpartiet tilbake.

Men på begge deler ligger partiet til dels godt under de forrige resultatene, altså godt under kommunevalget i 2019 og godt under Stortingsvalget i 2021.

Og derfor er det Gira på en fornyelse i partiet.

Store endringer skulle ske.

Det blir kjent at nestleder bjørn og skjæran ikke vil stille til gjenvalg, og samtidig blir to nye nestledere presentert.

Det er forslag om å velge to nestledere på dette landsmøte.

Det er Tony Brenna, som er kunnskapsminister,

og det er Jan-Kristian Vestre, som er næringsminister.

Og de er en litt ny generasjon inn i toppen av partiet.

Og noe av det som blir lagt vekt på, blant annet av Jonas Karl Større, er at dette er utøya generasjonen som kommer inn i partiet ellerelsen.

Hvorfor er det viktig?

Terroren var jo et hårdt slag for AVF og arbeidetpartiet i 2011.

Det er at de som var til stedet på utøya og overlevde fortsetter med politikk, er en seier for demokratiet, at man forsvarer de verdiene som ble angrepet på den mørke dagen.

Det var en enstem i valgkomiteet som samlet seg om Tony Brenna og Jan-Kristian Vestre.

Det vil si, de begge vil stille som neste lederkandidater på årsmøte.

Men fornyelsen handler ikke bare om dem. Det handler også om resten av centralstyret.

Det forskjer også med stolthet, at jeg da kan legge fram det som vi nå har jobbet for, nemlig en stem i instilling, som alle medlemene i komiteen stiller seg bak.

Og hvem som skal sitte der er et stort puslespill med mange bricker.

For man må ha med menn og kvinner, skjeive og streite, folk fra nord og sør, og fra de ulike fløyene i partiet. Og det er et kortus som er vanskelig å stable.

En stor utfaringen er å få mange ulike interesser til å bli en passende helhet.

Her sitter representanter fra de ulike fylkeslag.

Her er eloleder PGSen Følsvik, som også leder et komiteen av FNR.

Og alle spiller inn forslag. Det var fra Rogaland så kom det forslag om å ta de et hardt skjegg, skjøre comeback som neste leder. Og så blir det en jobb for å prøve å få dette til å henge sammen.

For å få gjøre plasset i de to nye neste lederne, enten med at Bjørn Arsjæran, som nå er neste leder, trekker seg ut som neste leder.

Og i stedet kommer inn som centralstyrmedlem litt lenger ned på lista.

Så det blir en eneste med innstilling, der det greier å forhandle seg sammen, men det betyr jo ikke at alle er happy med innstillingen.

Nei, for plutselig begynte noen å peke på Helga Pedersen, at det var hun som burde få jobben som partisikretær.

Helga Pedersen kom litt inn i siste sving.

Finnmarker og Beidepartiet kom med et utspill om at kanskje Helga Pedersen kan overta som partisikretær.

Da var valgkomiteen helt i innspurten.

Vi vet at det var flere i den valgkomiteen som ønsket å bytte ut kjæreste i stedens heng.

Og i tillegg så ble det et spørsmål etter at Bjørn Arsjæran trekker seg ut som neste leder.

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

Da spørsmålet hvordan skal Nordnorge være representert, skal det virkelig ikke være noen fra Nordnorge helt i toppen av partiet, som også ble et argument for å lansere Helga Pedersen.

Men dette kom da helt i innspurten, og så la valgkomiteen frem si en innstilling om telt dagen etter, og det var uten Helga Pedersen i den innstillingen.

Så Nordnorge mistet en representant i toppen.

Men kompromiet ble en ekstra representant i centralstyret.

Og da var spørsmålet kommer det til å bli en kampfotering likevel.

For selv om valgkomiteen var enige om sine kandidater, så er det lov å fullt mulig å utfordre de kandidatene på landsmøte.

Og det var det spørsmålet som var ubesvart, ville Helga Pedersen ta en kampfotering mot kjæreste i stedens heng.

Og her er vi tilbake til den berømte telefonsamtallen med statsministeren.

En samtale som følte til at Helga Pedersen trakk seg.

I følge Pedersen fikk hun signaler om å ikke stille.

I følge Jona Skar Støre var dette hennes eget valg.

Og nå blir han kritisert av plantant partiveterna, for å ha blandet seg inn i noe, han ikke burde.

Det handler om at han har den tyngden han har som partileder.

Og når han tar den telefonen, betyr det at han skviser ut Helga Pedersen, gir en nærmest en beskjed om å ikke stille.

Eller hva ligger i dette? Helga Pedersen har utthalt samde, og sier at det var ikke sånn at hun fikk en direkte oppfordring så større om at nå må du la være og stille.

Men hun tok signalene som hun sier.

Og da har det vært kritikken fra noen at han tar for mye styring i en prosess som skal være partiets prosess.

Han står jo selv på valg.

Og noen mener at han blander seg for mye inn i det valget som skal skje på fredag.

Men såntidig så er han jo partileder.

Er det ikke greit at han ringer og tar en som prater forkant?

Det som er et forsvar for større her er at en partileder og en partisekretær skal jo jobbe veldig tett sammen.

Og det er også begrunnelsen større avbrukt.

Det var alle disse tingene i medierna om at Helga Pedersen kanskje ville stille.

De hadde ikke snakket sammen.

Da ringte han henne.

De kjenne hverandre fra før og sitte dreiering sammen fra før og i partiledelsen sammen fra før.

Og så tok de en prat om saken.

Vi vet ikke akkurat hvilke ord som falt her.

Men det er ikke så veldig rart at han ville ha en snakke med en om hva er det partiesdår i og hvordan kan dette egentlig fungere.

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

Nå er det altså duket for ny ledelse i arbeidspartiet.
Hvorfor er det ikke noe debatt rundt Jonas Skar større som partileder når det er så mange lederstillinger som står på spill?
Det kan ha med flere ting å gjøre.
Det ene er at selv om det ikke nødvendig alltid ser sånn ut har en posisjon i partiet som er vanskelig å utfordre.
Det henger sammen med selvfølgelig hans egen standing men også det at det ikke er noen oppnbare utfordre.
Hvem skulle de satt inn?
Så i tillegg er det viktig at han er statsminister.
Og hvis de skulle vakke til nye partileder nå så ville de i praksis også sånn synligvis bety at du vil gi et land en ny statsminister og hvem skulle det ha overtatt og styre landet.
Og der er det ikke så lett å peke på noen oppnbare kandidater i arbeidspartiet nå.
Hvordan vil alt det bråke som har skjedd nå påvirke landsmøte til helgen?
På landsmøte så kommer det i partiet å bruke mye tid på ulike politiske saker.
Strem er en sak de skal diskutere.
De skal diskutere trygdør og trygdenivå og de kommer til å prøve å mobilisere frem mot kommunenvalget til høsten.
Men det er klart en sånn personkonflikt i et parti er bekant.
Medien er veldig opptatt av det, men det er også folkepartiet.
Og det er tabloid og det er også viktig for retningen på partiet så det kommer til å bli diskutert.
Kanskje nå på talerstolen, men i hvert fall i gangene og ut på kveld.
Hvis du har hørt en podcast fra Aftenposten, det var politisk redaktør Kjetil B. Alstaheim som tok deg gjennom kaoset i arbeidspartiet.
Denne episoden er laget av producent Olaf Eggervik og meg Synnesøhol.
Resten av forklart er Philip A. Johannesborg, Jenny Fjøland og Anders Weberg.
Lydende hørte at det var det som var det var.
Lydende hørte er fra NRK, TV2, VGTV og NTB.
Hei, Marit Eriksdatter Gjelland her.
Vanligvis er jeg jo programleder i forklart, men det er jo i stund siden sist.
Og det er fordi jeg holdt på med noe andre greier.
Det er nemlig en ny podcast.
Der er dykkene i spørsmål som ikke har noe enkelt svar, som Ukraina og Grigen.
Hva er det som gjør assolata til synelatene frivillig spring inn i døden?
Jeg tror ikke jeg kan sammenligne det med noen ting som har skjedd i livet mitt før.
Og kjenner vi det å skjønne det hvis K&B bevisst?
Når du proseserer informasjonen og tar inklignete beslutninger, da er vi farlig nær tenking.
Eller hva med dette?
Hvordan ble et bank på i dør i Bergen for 30 år siden staten

[Transcript] Forklart / Telefonen som skapte trøbbel for Støre

på en av årets mest bribende debatten?

Det er sjans for at dette kunne gå galt hvor vi velger sted.

Nei, du får komme deg inn i podd med appen eller aftenposten appen og høre ASAP.

Dyptikk hete podcasten, og første episode er ut.